

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ:
ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

(Суми, 19 квітня 2019 року)

Суми
2019

ТАРАНЧЕНКО А. О.
студентка ННІП СумДУ
(наук. керівник: к.і.н., доц. В. А. Нестеренко)

СТАНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У ФРАНЦІЇ

21 сторіччя – час високих технологій, проте вони не лише не протидіють екологічним проблемам, але в деяких випадках і спричиняють їх. Історія світу налічує безліч жахливих техногенних аварій, які залишили свій пагубний відбиток на екології світу. Аварія на ЧАЕС, атомні бомби, які були скинуті на Хіросіму і Нагасакі. Це лише широкомасштабні приклади, які відбулися в минулому сторіччі.

На даному етапі розвитку цивілізації кожне місто світу налічує принаймні один завод, а у великих містах їх кількість перевищує десятки сотень. І звичайно це впливає на наше навколишнє середовище шляхом викидання токсинів в атмосферу. Бруд від заводів у річках, вихлопні пари від автомобілів у повітрі, постійна вирубка лісів – стандартні причини, які створюють екологічні проблеми. Аби протидіяти їм, майже всі країни світу ведуть активну екологічну політику та закріплюють її на законодавчому рівні. Більш детально можна це розглянути на прикладі такої провідної європейської країни як Франція.

Проте для початку важливо зрозуміти сутність поняття «екологічна політика». В юридичній науці не існує однозначного визначення цього поняття. Екологічною політикою є організаційна та регуляторно-контрольна діяльність держави, спрямована на охорону та оздоровлення довкілля, ефективне поєднання функцій природокористування, охорони природи та забезпечення нормальної життєдіяльності [1, с. 167-169].

Франція – одна із багатьох промислових країн світу, вона як і більшість інших кілька останніх десятиліть проводить активну

політику з охорони навколишнього середовища. Саме Франція стала однією з перших країн, яка заснувала в 1971 р. Міністерство з питань навколишнього середовища.

У 1970-1990 рр. політика Франції в галузі охорони навколишнього середовища полягала головним чином в розробці відповідних нормативних актів та створення спеціалізованих установ в цій області.

Період з 1998 по 2001 р. став переломним етапом в розвитку екологічного законодавства. У ці роки відбулося помітне зміцнення місця охорони навколишнього середовища в рамках державної політики, а також було прийнято ряд важливих нормативних актів. Найбільш визначним з них став Кодекс з охорони навколишнього середовища, інша поширена назва якого «Екологічний кодекс Франції» 2000 року. До кодексу ввійшло 39 законів, які були прийняті до 2000 року. Стаття L. 110-1 Кодексу визначає, що захист, збільшення, відновлення, реабілітація та управління всіма природними надбаннями, що розташовані на території країни, має здійснюватися в загальних інтересах та сприяти меті досягнення сталого розвитку [2, с. 218].

9 вересня 2005 року в доповіді прем'єр-міністр Франції відзначив, що «Екологічний кодекс» допоміг досягнути досить значного прогресу в кодифікації екологічного законодавства Франції. Цей значний крок вперед дозволив значно спростити застосування норм, що регулюють охорону навколишнього середовища [3, с. 44].

Разом з тим норми «Екологічного кодексу» та декретів, які видані на його основі, у Франції були закріплені на конституційному рівні: президент Французької Республіки підписав Конституційний закон № 2005-205 про «Хартію довкілля».

З подальшим розвитком екологічної політики Франції удосконалювались і нормативні акти. Крім «Екологічного кодексу», було розроблено спеціальне законодавство, що регулює

різні сфери охорони природи. Наприклад, «Лісовий кодекс», «Гірський кодекс», «Закон про воду».

Затверджене нове законодавство врегулювало найважливіші сфери охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів. Від тепер використання територій врегулювалась нормативними актами. Здійснення землеустрою у Франції будувалося з метою ліквідації черезсмужжя, а це в свою чергу мало сприяти більш доцільній територіальній організації землеробських господарств і міського господарства. У наші дні державний контроль на використаннім землі у Франції набув широкого поширення. На чолі системи управління землями і земельними відносинами у Франції стоїть уряд.

Водне право у Франції регулюється з боку держави. Протягом довгого часу не існувало єдиного урядового закладу, який би керував всіма водними ресурсами, тож вони знаходилися в компетенції різних відомств з урахуванням основних видів водокористування. Після прийняття Закону про воду відбулися зміни в управлінні водним господарством, як наслідок було створено більш гнучку систему, засновану на залученні всіх учасників водогосподарського комплексу до розробки і реалізації водної політики.

Інша не менш важлива сфера користування природних ресурсів регулюється «Лісовим Кодексом», який встановив норми здійснення прав громадян щодо лісів та лісонасаджень. Задля збереження біологічної рівноваги державою встановлені певні обмеження для власників земель з лісовими насадженнями. Власне лісове господарство у Франції – джерело деревини та інших лісових ресурсів країни. Тож для врегулювання та вирішення питань, які можуть виникнути з приводу використання лісів, у державі створена Національна служба лісів.

У наші дні Франція знаходиться на етапі розробки правової системи у сфері екологічних питань, яка б була максимально

ефективною. На меті у країни є створення адекватного законодавства, яке вирішило б проблеми забруднення навколишнього середовища, раціонального використання природних ресурсів.

Отже, варто відмітити, що керівні кола Франції за останні кілька десятиліть провели досить велику роботу зі створення нормативної бази у сфері охорони природи. Були розроблені стандарти на виробничо-технологічні процеси і устаткування, які сприяють попередженню забруднення атмосфери, вод, землі. Причому ці стандарти закріплені на законодавчому рівні та найбільш повного відображення вони знайшли в Екологічному кодексі, який містить велику кількість важливих норм, що регулюють різні питання охорони навколишнього середовища. Поряд з тим текст кодексу має ряд посилань до інших кодексів, законів і декретів, що дає зрозуміти наскільки широка нормативна база Франції у сфері охорони природи та як багато уваги держава приділяє цим питанням. Разом з прийняттям нормативних актів Франція проводить активну політику з підвищення рівень екологічної свідомості і освіченість населення. Також варто відмітити, що французька кодифікації норм правового регулювання охорони навколишнього середовища є найбільш вдалим прикладом для інших країн.

1. Микієвич М. М. Європейське право навколишнього середовища: навч. посібник / М. М. Микієвич, А. О. Андрусевич. - Львів, 2004. – 256 с.

2. Кишко-Єрлі О. Б. Адаптація екологічного законодавства України до права навколишнього середовища Європейського Союзу // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 3. – С. 215-219.

3. Калиниченко В. Т. Экологический кодекс Франции // Экологическое право. – 2010. – № 6. – С. 44–46.